

позаоцінкової реляційності. Але, враховуючи принцип іманентної критики, що фундує деконструктивний «метод», адекватним видається використання терміну «позаоцінкове судження», що апелює до практики «свідоцтва» дискурсивного модуса, альтернативного в дерридіанській філософії «критиці», що оцінює, та/або «спостереженню». Судження та свідоцтво об'єднані предикативним принципом відношення «до...», мислення (говоріння) «про...». Іманентизація свідоцтва деконструює судження і породжує *критику-як-вписування*. Свідоцтво як модус критики не призводить до синхронії у злитті з об'єктом, але, навпаки, зберігає запізнення, що є характерним для системи мови і мислення і здійснюється у рознесенні зв'язкою «є», яка імпліцитно наявна в кожному акті розрізання. Критичність *différance*, єдність розриву та ним же продукованого відношення «до...» (предикації) позиціонує традицію як «завжди вже» дану пресуппозицію будь-якої відмінності.

1. *Бл. Августин «Монологи» / Энихиридион – «ИСА»*. – К., 1996. – С. 157-207. 2. *Деррида Ж. Диссеминація*. – Екатеринбург: У-фактория, 2007. – 608 с. 3. *Манн П. де «Критика и кризис» // Слепота и прозрение*. – С-Пб: «Гуманитарная академия», 2002. – С. 12-34. 4. *Смирнов В. «Логические идеи Н.Васильева и современная логика» // Н. Васильев. Воображаемая логика*. – М.: Наука, 1989. – С. 229-259.

Тетяна Гайналь

Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника,
м. Івано-Франківськ

СУЧАСНИЙ ФІЛОСОФ ЯК ПРАКТИК ТА ПРАГМАТИК

Попри постійне позиціонування завдання філософії (самими ж філософами) як з'ясування місця людини в світі, для не філософа це не так вже й очевидно. Ми так і не знаходимо точок дотику, умовно розділившись на „нас” (філософів) та „них” (не філософів). У останніх вже остаточно сформувався уявлення про філософа як пихатого, самозакоханого, який, до того ж, займається не до кінця зрозуміло чим. Здається, що самі філософи не прагнуть змінювати свій імідж, снобують ним і розглядають свою діяльність як самоцінну та самодостатню. В той час філософ сприймає не філософа як такого, що далекий від істинної сутності речей, не здатний до бачення проблеми в узагальненому вигляді, до філософської

рефлексії, хто зайнятий „буденністю”, стереотипами, споживацтвом. Цим лише збільшується розрив між одними й іншими й основне завдання філософії так і залишається лише декларацією.

Зважаючи на складність сучасних суспільних процесів та розмаїття проблем, вважаємо за недоцільне й подалі триматися осторонь „живої” людини. Сучасний філософ мусить бути не лише джерелом знання (причому, часто-густо, не нового, а скопійованого старого авторитетного знання). Він повинен результатами своєї діяльності активізувати рефлексію людини.

Можливо це буде на шкоду академічності філософії, а, можливо, буде скочуванням до публічності та публіцистичності. Проте сучасний філософ мусить працювати над перетворенням і себе, й іншої людини з інерційної, замкнутої істоти до істоти, яка запитує, сумнівається, співчуває. Філософ мусить бути настільки етично „зарядженим” та емоційним, щоб зачепити сучасну людину, яка переповнена враженнями.

Якщо завданням філософії є розгляд людини у світі, то завданням сучасного філософа мало б стати звернення до людини не як абстрактного поняття, а як живої особи з усіма її перевагами та недоліками, сучасними проблемами і переживаннями.

Тетяна Бондар

Полтавський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
ім. М.В.Остроградського,
м. Полтава

ФІЛОСОФСЬКІ ІДЕАЛИ ТА ФІЛОСОФСЬКІ ІДОЛИ: ДАЛЕКТИКА СПІВІСНУВАННЯ

Проблема істинних і хибних цінностей людського буття, того незбагненого зв'язку, що існує між здатністю людської свідомості породжувати, з одного боку, високі ідеали, а з іншого – віднаходити видимі псевдо-абсолюти й служити їм, перетворивши на ідоли, далеко не нова. Кожне покоління філософів осмислює і розкриває її у нових ракурсах – чи то у зв'язку із істинним і неістинним пізнанням (згадаємо платонову «печеру»), чи як наслідок вроджених та набутих вад людського розуму (як, наприклад, у беконівських ідолах роду, печери, площі й театру), чи як невід'ємну складову філософського знання, особливо – філософської віри (у К.Ясперса [9]) або як невтішний результат морального ідеалізму та утопізму (у С.Франка [5]).